

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20

V upravnštvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 31.

V Ljubljani, v četrtek 8. februarja 1900.

Letnik XXVIII.

Pomočniki liberalne misli.

V mlinu se dvakrat pove. Pri nas ne velja ta stavek. Če se gre za kako našo zadevo, jo je treba ponavljati kar naprej in še je nočejo slišati. Taka je vselej, taka je tudi z našo izjavo o »županski zvezi«. V ponedeljkovem članku smo načelno odgovarjali »Edinosti«, ki je izvlekla to zvezo po svojem starem načinu zato na dan, da bi klobuta, katero je bila že s stališča časnikarskega poštenja dolžna priložiti nemškutarski politiki dr. Ivana Tavčarja, manj bolela. Ne bodi hud, ljubi Ivan, tako se bere izmed vrstic sobotne »Edinosti«, saj smo prijatelji; nekaj ti sicer moramo reči, toda klerikalci jih dobe več in hujših. Potrpi torej, saj dejanjski vendar-le tebi pomagamo.

Ta način časnikarskega boja deluje dosledno in uspešno pod obliko objektivnosti za naše liberalce. Zato je tem nevarnejši. V mnogovrstnosti dnevnih vprašanj je lahko mogoče, da kdaj naše stališče marsikateremu, sicer poštenemu Slovencu, ni všeč. Kritiko v takih slučajih umevamo in ji ne odrekamo upravičenosti. Stvarne razloge uvažujemo, kjerkoli jih naletimo. A časnikarski boj proti nam navadno ne temeljuje v stvari, marveč v krivičnih predsodkih, morda tudi v zli volji.

O našem takozvanem prepiru na Kranjskem se splošno sodi z naravnost omejenega in naivnega stališča. Bratomorni prepir je konjiček, ki ga vsako dete lahko jaha. Pri tem opažamo navadno tole: Tisti, ki so liberalnega mišljenja med izvenkranjskimi Slovenci, govore s svojimi liberalnimi rojaki popolnoma v enem smislu: »Prepir mora ponehati; mir, sloga, edinost!« Zraven pa doma delujejo v liberalnem duhu, razširjajo »Naroda« in v Ljubljano pošiljajo mastne dopise liberalnim listom. Liberalni hinavci so!

Protiliberalni može se pa doma ne upajo reči nobene besede, da se ne škali ljubi mir; vse potrpe, vse prenesejo. Še bolj pa skrbe za to, da ne bi prišli nasum, kot bi bili v kaki zvezi s kranjskimi klerikalci. Slepici so!

Nekaj izvenkranjskih Slovencev zastopa zopet drugo stališče. Kaj nas briga kranjski prepir? — tako kriče pri vsaki priliki. Mi

smo za-se. Kranjci naj nas puste pri miru, mi pa njih. Dejanjski pa vendar tudi tisti besedami le skrivajo svoje simpatije do naših liberalcev in se hočejo z njimi le izogniti vsaki stvarni razpravi o našem boju.

Ali res ne briga naš prepir celega Slovenstva? Ali niso ravno goriške volitve pokazale, da se gre pri tem prepiru za temeljne pogoje našega obstoja? Ali ne spričujejo naši liberalci vsak dan, da so narodni le v toliko, v kolikor jim to pomaga v boju proti cerkvi in veri? Ali je »Naroda«, ki je po Štajerskem in Primorskem precej razširjen, preko kranjske meje manj strupen in ali so njegova splošna načela tam manj napačna? Ljudje, ki zatrjujejo svoja kat. in narodna načela, ki pa nimajo poguma in ne volje, upreti se sovražniku, ki oboje uničuje, niso značajni.

Stališče, s katerega kritikujejo nas, zato ni in ne more biti objektivno. V najboljšem slučaju stavijo nas in liberalce na videz koordinirano drugega poleg drugega. Če reče katero proti »Narodu«, brž pristavijo drugo hujšo proti »Slovincu«, če zinejo kaj o kakem liberalcu, brž potlačijo še globlje katerega našega pristaša. Ko govoré o kaki liberalni podlosti, prosijo zraven za zamero in v utemeljevanje svoje prošnje udarijo po nas.

Bodi o tem samo eno vprašanje: Ali more kak slovenski katoličan še koordinirati naše in liberalno gibanje? Če to stori, že ni več objektivno. Naš liberalizem mora pred vsem obsojati in ko nas kritikuje, k čemur priznavamo vsakemu pravico, nas ne sme postaviti v eno vrsto z listi, ki so po svojem bistvu škodljivi slovenskim vzorom.

Celo vrsto ljudi dobóš, ki se v razgovoru o naših političnih razmerah odtegujejo stvarnim razpravam z besedo: Oba lista »Slovenec« in »Naroda« nista nič vredna. — Mož, kitako govori, je brez izjeme vselej — liberalce, kigre ob vsaki priliki z »Naroda« črez drn instrn. Često čujemo od raznih ljudi javkanje o »Narodovi« pisavi, o postopanju naših liberalcev, a to javkanje je samo platonisko. V resnici zveni pri takih ljudéh iz njihovih tožeb proti surovosti in umazanosti »Naroda« ta-le misel: Saj smo tudi mi liberalci in prav

za prav se nam dobro zdi, če še v listih spirajo pope in se jim daje po glavi, samo nam je po našem stališču težko to priznati. S svojim pisanjem nam »Naroda« in »Rodoljub« obtežujeta naše liberalstvo. — Tako je duševno razpoloženje takih mož, med katere spadajo n. pr. nekateri direktorji, profesorji i. t. d.

Podobno stališče zavzema tudi več časopisov. Za njihov vzor imenujemo »Novice«. Z žlobudravostjo o miru in slogi zakrivajo svoje pravo mišljenje; razlikujejo se pa od drugih listov s tem, da pač, kadar le morejo, mahnejo po nas, da se pa nikedar ne zadenejo ob liberalce. Kakor kak star protestantski pastor so se zgražale n. pr. ob obsodbi Slovenčevega urednika pri Hrovatinovi pravdi, a z nobeno črko ne zinejo o preklicih in obsodbah, iz katerih se vidi lažljivost naših liberalcev.

O gospodarski organizaciji govoré, kakor kak doslužen vojak o diplomaciji, in še na mari jim ni, kolikrat se zlažejo zraven. — Pri »Novicah« si pa sicer lahko vsak njihovo pisavo sam razlaga, ker jih vodita dva znana Narodovca Murnik in Malovrh.

Klasič dokaz za naše trditve je tudi sobotni članek v »Edinosti«. Če tudi puščamo to, da se članek z velikim zatajevanjem izogiblje zapisati besedo »Naroda« ali »dr. Tavčar«, imamo sicer v njem dve veliki meritoriški zmoti, da rabimo najmilejši izraz.

1. »Edinost« govori o konsumnih družtvih in pravi: »Mi smo že večkrat pojašnjevali svoje stališče ozirom na konsumna društva. — — — Proti njim smo, kjer jih ni treba, pozdravljamo jih tam, kjer so navstala iz potrebe. Treba pa jih ni tam, kjer imajo domačina trgovca — poštenega, kulantnega in solidnega. Sosebno pa smo proti konsumnim društvom tam, kjer so se ustanovila le iz političnega nasprotstva. — — — Naravnost zločin na narodnem gospodarstvu in narodnem kapitalu pa je, ako se konsumna društva snujejo lahko mišljeno — — —«

To je pametno! Toda v zvezi, v kateri so zapisani ti stavki, pomenjajo to-le: kranjski klerikalci snujejo konsumna društva brez potrebe, iz političnega nasprotstva in lahko-

mišljeno. Besede kažejo jasno ost proti nam. In tu vprašujemo: Naj nam »Edinost« in naj nam cela slovenska javnost pove, je-li smo kedaj v kakem članku ali v kaki notici priporočali snovanje konsumnih društev v tistem smislu, kot se glasi v navedenih besedah? Po naših listih in po shodih, ki smo jih prirejali mi »klerikalci«, smo vedno opominjali k pazljivosti in opreznosti v tem oziru. Ko bi bili res hoteli s silo, ki nam jo krivično pripisujejo liberalci, širiti konsumna društva, bi jih bilo najmanj desetkrat več, nego jih je. Ali je torej pošteno podtikati nam nekaj, česar ni, in tako mestiti javno mnenje?

2. »Edinost« pravi z ozirom na naše stališče o »županski zvezi«: »V Slovincih se dandanes ubija vsaka tudi najplemenitejša misel, ako se ni zlegla v lastnem taboru. — — — Slovenceva« stranka ga nima nijednega veljavnega stvarnega razloga za tako nasprotovanje.

Temu nasproti beležimo, da smo se tudi mi izrekli za župansko organizacijo in da smo pobijali le obliko, v kateri jo hoče imeti Hribar, ne samo za to, ker bi ta oblika bila našim liberalcem v prid, marveč tudi zato, ker ta oblika ni primerna svojem namenu. Ali ni to stvarni razlog? Ali ni stvarni naš nasvet, naj se naši župani organizirajo po okrajih in naj okrajne županske organizacije še-le vsvarijo svojo širši zvezo — (po naši sodbi, najpreje v svoji deželi, potem pa skupno)? Uprav zato, ker je Hribar skoval tako, za pametno delovanje popolno neokretno zvezo, smo tembolj prepričani, da tiče za tem strankarski politiski namen. Tega seveda »Edinost« noče vedeti in zato buta po nas. Vprašanje, ki se mora tu najpreje rešiti, je vprašanje, kakšna bodi organizacija, da bo kaj haska od nje. Mi in še marsikdo, ki sploh kaj pozna društveno življenje, je te misli, da je treba najprej v ožjem krogu smisla za vzajemno delo, potem je še-le mogoče razširiti krog. Treba je začeti s stanicami, če se hoče priti do zdravega velikega organizma. Če to niso stvarni razlogi, potem sploh ne vemo, kaj je stvarno. »Edinost« naj si sama odgovori, je-li njen napad stvarni in je-li pošten.

LISTEK.

V „svobodni“ šoli.

Doslej še nenatisnen fragment iz »4000«.

Zbudil sem se iz smrtnega spanja. V mojih ušesih je še bučalo in donelo, kakor tromba sodnega dne. Prvi hip, ko se mi zbudi speča zavest, sem mislil, da je napočil osodepolni »dies irae« z vso svojo strahoto. Toda ko se oči nekoliko privadijo bliščeči svetlobi, zagledam tik groba stati angelja, ki se mi je zdel nekake take zunanjosti, kakor tisti angelj v prvi št. »Zvončku«. Tudi zvezde na glavi mu ni manjkalo.

Govoril je počasi in slovesno s privzdignjeno desnico: Jaz sem Azrael, genij svobode in človečnosti. Poslan sem od Najvišjega, da te priklidem v življenje in pokažem sadove tiste liberalne setve, katero si hotel uničiti že v kalu. V dnu svoje črne duše si koval temne naklepe proti njej. Sedaj ti je odločeno v kazni, da moraš gledati zmago svobode nad klerikalnim suženjstvom. Vstani in badi se menoj!

Zapovedi ni bilo mogoče ustavljati se. Neka magična sila me je dvignila iz groba in nehote sem sledil za svojim voditeljem. Toda svetloba, ki je napolnjevala vse ozračje, je bila tako prešinjiva, da mi je kar vidjelo malo in kakor opojen sem taval na desno in levo. Tu pristopi moj nebeški prijatelj k meni in reče:

»Že vidim, da tvoje krtove oči ne morejo prenašati velikega dne, ki si je sedaj na svetu. Ti si otrok klerikalne teme. Toda kletemo je pregnala liberalna luč, ki sedaj prešinja vse stvari. Pomagati ti hočem z mazilom prosvitljenosti.«

Potegnil mi je čez oči s hladilnim duhtečim mazilom in naenkrat je padlo od njih kakor luskine. Izpregledal sem.

Sedaj še le zapazim, da je bil moj voditelj opravljen popolnoma secesionistično. Bil je to moderni genij iz leta 4000, kakoršne sem bil navajen gledati za svojega zemskega življenja samo v ilustrovanih Prešnovih poezijah, v »Zvončku«, »Gartenlaube« in drugih naprednih časnikih.

Pot je vodila skozi lepe zelene livade, ki so bile obdane s pastirskimi črtami. Čisto

samo so obrobjala košata drevesa, in raz njih se je oglašal zbor krilatih pevcev. Vsa narava se mi je zdela prerोजना. Nehote sem izrazil svoje začudenje nad to izpremembo.

Moj spremljevalec se pomilovalno nasmehne in odgovori:

»To izpremembo, ki jo tu občuduješ, je povzročilo temeljito znanje geografije, ki se goji v sedanji dobi. Zemlja je izpremenila svoje lice vsled zemljepisja. Že za dobo tvojega življenja je znamenit prerok z vsem navdušenjem proslavljala geografijo. Toda vi omejeni mračnjaki ste imeli zanj le šalo in zasmeh. Sedaj glej samo učinek njegovega delovanja.«

Kakor kaznovan otrok sem povedal glavo in obmolnil.

Izza gostega drevja se je belila nasproti vrsta lepih hiš. Bilo je lepo idilično selo, kakor smo si svoj čas v domišljiji slikali sela tam v deveti deželi. Ne vem, bi je li imenoval mesto ali vas. A zaman sem se oziral po zvoniku kake cerkve. Ni ga bilo videti.

»Ali ni tai vasi — mestu — bočem — roči —

nimajo cerkve?« vprašam svojega nebeškega vodnika.

Azrael se zopet nasmeje s tistim pomilovalnim nasmehom, kakor se smeje razumen mož naivnemu otroku, in odgovori: »Cerkve? Kaj bi je potrebovali v naši prosvitljeni dobi. Cerkve so bile sedež mračnjaštva in fanatizma. — Prosvitlenci že v vaših časih niso zahajali vanje in prosvitljeni smo dandanes vsi. Ergo so popolnoma odveč?«

»In otroci?«

»Otroci molijo svojega stvarnika v veličastnem tempelju narave, molijo ga v sneženih puščavah Sibirije in v raju zemlje v cejlonskih livadah, kakor je govoril prerok Dragotin. — Toda popeljati te hočem k viru vse prosvete — v s v o b o d n o š o l o.«

Dospela sva na trg, kjer se je dvigala ponosna palača, sezidana v renesanškem slogu. Vse ostale hiše v selu so bile razvrščene okoli nje, kakor okoli svojega središča.

»In to je skoraj gotovo šola« dejal sem.

»Svobodna ljudska šola iz leta 4000« odgovori ponosno moj tolmač. »Le vstopi!«

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. februarja.

Spravna konferenca za Češko.

Včeraj popoldne se je vršila tretja pravna konferenca ali prva seja oddelka za Češko. Seje so se udeležili vsi češki zaupniki, vlado so pa zastopali ministerski predsednik Körber, ministra Spens-Booden in Režek ter sekcijski načelniki: Klein, Stummer in Saggassa. Ministerski predsednik je najprej naznanil, da so Schönererjevci uložili ugovor proti temu, da bi se za okraja Heb in Aš uvedel drugi deželni jezik, potem se je pričel zelo živahen razgovor o načinu rešitve jezikovnega vprašanja pri avtonomnih čeških oblastvih. Razgovora so se udeležili vsi zastopniki, a ker se ni dospel do končnega zaključka, se je izvolil pododsek desetih članov, in sicer: grof Buquoi, dr. Pazak, dr. Schwarz, dr. Slama, dr. Zarka, dr. Funke, Bärnreither, Prade, dr. Russ in dr. Pergelt. Ti člani se snidejo k posvetu danes popoldne ob 3. uri, prihodnja seja oddelka za Češko se vrši jutri dopoldne ob 10. uri. V tej seji pride v razgovor vprašanje o spremembi volilnega reda za deželni zbor. — Tako oficijalni komunike o včerajšnji seji. Vidi se iz vsega, da do sporazumljenja mej obema strankama še dokaj manjka.

Pomembna zmaga Mladočehov.

Dne 6. t. m. se je vršila v mestnih okrajih Slané, Rakovník, Welvary na Češkem dopolnilna deželnozborska volitev, ker je dosedanjí dež. poslanec teh okrajev Mladočeh Adamek odstopil. Češki radikali so upali, da prodero v tem okraju, in razni listi so že prorokovali o veliki zausnici Mladočehov. Volitev pa je pokazala, da imajo Mladočehi še znatno zaslonbo. Izvoljen je dež. poslanec Mladočeh dr. Ladislav Dvorak s 833 glasovi, kandidat čeških radikalcev, Stanislav Sokol je dobil 292 glasov in kandidat narodnih delavcev Klofač 178 glasov.

»Mrtva roka« na Francoskem. V židovsko-framasonskem taboru francoskem vlada nepopisno veselje, odkar je bilo na neznan kazen obsojenih nekaj asumpcionistov. Zavedajo se sodrugi v tem taboru, da so oni tisti, ki so pokazali vladi ključ, ka terega je dosedaj po svojih organih zamašila in s katerim se ji bo odprlo vse »ogromno« bogastvo »mrtve roke«. S tem so poskušali že v letu 1881, a ker je bilo na delu premalo židov in framasonov, vlada ni mogla doseči svojega namena. Sedaj je poskrbljeno za to, da bodo davčna in politična oblastva sporazumno sodelovala pri odkrivanju »neprecenljivih zakladov« in pozvani prefekti bodo v vsakem slučaju vršili svojo dolžnost. O tem smemo seveda biti popolno prepričani, in kmalu bo zasijala francoski republiki doba, v kateri bo vse zadovoljno, ali kali?

Zmaga angleške vlade v spodnji zbornici. V včerajšnji seji te zbornice se je vršilo glasovanje o znanem predlogu Titzmauriceja, naj se izreče vladi graja radi sedanje vojske z južno-afriškima republikama.

Po marmornatih stopnicah, dospem v prvo nadstropje. Tamkaj nama pride nasproti mlad mož srednje velikosti. Bil je očitno eden izmed učiteljev. Moj spremljevalec mi ga predstavi: »Gospod Luka Naprednik, učitelj na svobodni šoli. Dovolil nama bode, da sva navzoča pri pouku«. S samozavestjo vladarja v svojem kraljestvu naju pelje v učno sobo.

Bil je prvi razred. V klopih so sedeli mali rudečelični paglavci, prav tako, kakor pred dva tisoč leti. Toda držali so se modro, kakor se spodobi prosvitljenim otrokom. In — to je bila znamenita novotarja — sedeli so dečki in deklice skupaj v parih. Poleg kuštravega Jurčeka gladko počesana Anica; poleg bledoličnega Pepčka okrogla Micika in tako naprej.

»Zakaj ta razvrstitev«, vprašam.

»Načelo svobodne vzgoje zahteva, da se oba spola skupaj poučujejo in to ne samo v nižjih, temuč tudi v srednjih in višjih razredih. Že pred 2000 leti je »Popotnik« zagovarjal kar najožje skupno poučevanje obeh spolov. Kako koristna je taka metoda? Mladina na tak način prav zgodaj postane zrela, in zrelo mladino hočemo imeti«.

Predlog je bil odklonjen s 352 proti 139 glasovom, irski poslanci so se glasovanju odtegnili. Ti štejejo sedaj 82 glasov, ker sta se včeraj zopet združili od Parnellove smrti sem razdvojeni irski stranki. Vlada si je sicer priborila večino 213 glasov, a v resnici je v tem oziru nazadovala, ker bi Irski gotovo ne bili glasovali z vlado. Njena dosedanja večina 152 glasov se je skrčila na 130 ali morda še nižje, ker je včeraj za vlado slučajno oddalo svoje glasove tudi nekaj liberalnih unionistov.

Knjige in časopisi.

»Vrhbosna«, broj 3, godina XIV., ima naslednjo vsebino: Okriesnica. (Evg. Šah.) — Knez-biskup Jeglič o svetoli godini. (Pastirski list.) — Presv. olt. Sakrament uzor svih krjeposti. (dr. Josip Lang.) — Golgotski mučenik. — Sv. Franjo Saleski i ljubav k Bogu. (dr. Ivan Koščak.) — Svršetak XIX. i početak XX. veka. (don Ante Milošević) — Velečastnim dušobrižnikom nadbiskupije vrhbosanske. (okrožnica.) — Vjestnik. — Poziv na predplatu. — »Vrhbosna« izhaja v Sarajevu dvakrat na mesec in stane za celo leto 7 kron.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. februarja.

Izjava. Z ozirom na uvodni članek »Slov. Naroda« z dne 6. t. m. in dotično včerajšnje notico izjavlja podpisani kot načelnik, pooblaščen od gg. državnih poslancev kat. narodne stranke, da so vse trditve glede držav. podpore »Gospodarski zvezi« zlobno sumničene in podla laž. Poslanci katoliško narodne stranke niso beračili za nobene podpore v strankarske in zasebne namene ter z zaničevanjem zavračajo »Narodovo« perfidno in lažljivo trditev, da bi bili od ministerstva podkupljeni. Vsi člani »Slov. kršč. narodne zveze« in naši češki zavezniki nam morejo dati izpričevalo, da smo z njimi za Claryjeve vlade povsem solidarno postopali, vestno varovali koristi slovenskega naroda in si od nikogar dali vezati roke. Fran Povše.

Osebnosti. Umeščen je bil danes na župnijo Podkraj pri Vipavi č. g. Anton Mezeg. — Župnija Trata je podeljena č. g. Mateju Pintar, župniku v Stari Oselici. — Pravni praktikant pri deželnem sodišču v Ljubljani R. Rögger je imenovan avskultantom.

Katoliška družba za Kranjsko bo imela svoj občni zbor dne 19. t. m. zvečer ob 6. uri v »Katol. domu« v bralni sobi in bode zajedno volitev novega društvenega odbora. Društveniki se vabijo na zbor.

Občni zbor »Muzejskega društva« bode jutri (v petek) zvečer ob 6. uri v muzeju.

Občinske volitve v okolici celjski. Tretji razred je volil dne 6. t. m., drugi in prvi dne 7. t. m. Vse volitve so se vršile soglasno in so izvoljeni sami narodni možje. Navdušenje veliko, ker je naša stvar v okolici tako trdna, da si nista upala nastopiti kakor vedno doslej nemški in rudeči nasprotniki.

Boj za županski stolec v Celju. Mnogo zanimivega nam obetajo prihodnje volitve v občinski zastop mesta Celje. Govori se marsikaj nepričakovanega in nam doslej neznanega. Župan Stiger odklanja z vso resnostjo zopetno izvolitev. — Biti bo torej treba hud boj za županski stolec. Maj prvimi pretendenti bo seveda dr. Janez Stepišchnegg, o čegar sposobnostih za to mesto — še bolj pa o potrebi za materialno stran te časti — je vsakdo prepričan. Sicer pa šalo v stran: Kedo bo župan v Celju? Nam je vsejedno, če se izvoli najmirnejši in najpravičnejši mož, ker vemo, da županovale ne bo mirni in pravični, nego le kak podžupan à la Julij Rakusch. To se bodo že Nemci med seboj pomenili, kedo bo župan - statist in podžupan - spiritus rector. — Jako gre tudi vodilni kliki trda za tretji razred, kjer voli večina obrtnikov. Nekateri izmed poštenih dosedanjih zastopnikov jim niso po volji, teh bi se radi znebili —, ker jim nočejo več figurirati kot »Stimmvieh«, nego so se navzeli nekolike samostojnosti. Če te izbacemo, potem se zamerijo ostalim obrtnikom — zatorej si tudi ne bodo upali

šajo pomagati na razne načine; posebno pridno se pobirajo pooblastila. Dela se pa navzlic precej oddaljenim volitvam na vse kriplje: Ključar Benesch je že angažiran kot agitator — in bo moral dati svoj obrt za čas do volitve v pokoj. Pri dr. Jabor-neggu in dr. Mravlagu, ki sta načelnika agitacijskega odseka, se vidi v zadnjem času slednji večer pozno v noč luč v pisarni do 9. ure in še dalje. Kaj to pomeni? Prihaja jim vroče. Zakaj?

Slovenska zavest ob meji. V Planini na Štajarskem je Slovence komandiral doslej neki privandranec z lepim imenom Schescherkota. A tudi Planinčani so se vzdramili! Sklenili so osnovati »Kmetijsko bralno društvo«. Za pomoč so se obrnili k ondot nemu razumniku. A ta je kmetiskim možem pomoč odklonil, ker se je bal zameriti nemškutarskim tržancom. Zavedni možje pa radi tega niso omagali. Pomagali si bodo sami!

Prijazne razmere v tržaški plinarni. V tržaški plinarni imajo brezdvoma najrodoljubnejše laške delavce. V proslavo umrlih tržaških patricijev darujejo ob pičlem svojem zaslužku kar po krono. Kdor izmed delavcev noče pokazati rodoljubja s krono, leti pri vratih iz plinarne.

Prešernov spomenik v Ljubljani bode izvršil akademični kipar Ivan Zajc na Dunaju. Jury za Prešernov spomenik mu je prisodila prvo častno nagrado. Drugo častno nagrado je dobil akad. kipar Alojzij Pragar v Celovcu. Častna priznanja so dobili akad. kipar Fr. Bernekar na Dunaju, kipar Anton Bitežnik, štanta v Gorici in kipar Jak Žnider na Dunaju. Spomenik bode stal pred »Narodnim domom« ali sredi »Zvezde«.

Volitev v cenilno komisijo. Iz ljubljanske okolice, dne 6. febr. Volitve za cenilno komisijo v odmero za osebnostne dohodnine so že zdavnej za hrbotom. Iz več krajev bila so imena izvoljenih mož v to komisijo takoj po izvršenih volitvah po časnikih objavljena, le davkoplačevalci v ljubljanski okolici, katerim se osebna dohodnina z neko posebno silo nalaga, so še do danes tako srečni, da nikakor ne morejo zvedeti, katere zastopnike so si izvolili v to cenilno komisijo; vse molči o tem. Upamo, da ima oni, kateremu se davek naloži, tudi pravico zvedeti, kedo ga v tej važnej zadevi (cenilni komisiji) zastopa. Davkoplačevalci osebne dohodnine v ljubljanski okolici upamo, da se nam tudi z objavo naših zastopnikov imeni skoraj postreže, — da izvemo, komu imamo naše zadeve še o pravem času potožiti. Naj se ne dela z nami vedno le pod klobukom.

Odlikovanje. Svetokriška frančiškanska provincija je imenovala radi zaslug za frančiškanski samostan na Brezjah častnim svojim članom preč. g. župnika Janeza Berlica. Veleč. g. provincijal Konst. Luser mu je prinesel diplom, ki slavljenca zagotavlja, da bo deležen vseh zasluženj čč. gg. redovnikov frančiškanov te provincije.

Od D. M. v Polju. Naše podporno društvo jelo se je krepko gibati. Z geslom, da kdor ne napreduje, nazaduje, vpeljalo je vsako tretjo nedeljo v mesecu redne društvene shode, pri katerih imajo udje lepo pri-ložnost razodeti svoje želje, ter se prirejajo podučni govori. Da so ljudstvu taki shodi po volji, pokazalo se je prav očitno dne 21. jan. t. l., kjer se je zbralo toliko ljudstva, da je bil zadnji kotiček prenapolnjen. Na svidenje še v obilnejšem številu na prihodnjem shodu dne 18. t. m.

V Mošnjah se zvaža material za novo občinsko hišo, kjer bo našlo posebno kmetijsko in gasilno društvo svoj dom.

Iz Št. Jerneja. Županstvo v Št. Jerneju se zahvaljuje g. dekanu Ant. Fetti-h-Frankheimu za darovanih 80 K, ki so se na Svečnico po njegovem namenu razdelile med najbolj potrebne uboge v občini.

Socijalni demokrati o družbi sv. Cirila in Metoda. »Rudeči Prapor«, glasilo slovenskih socijalnih demokratov, katere vodi Ethin Kristan, povspelo se je do originelne trditve, da je družba sv. Cirila in Metoda klerikalna institucija. Pravi, da je že skrajni čas, da se družba uniči. Ti socijalni demokrati so res narodni ljudje. Sedaj še le vemo, zakaj je Kristan tako domač pri »Narodu«, čudno se nam pa zdi, da je tako domač tudi pri »Edinosti« in »Slovenki«.

Poštna dostavnina in oglednik

sestnik: Po časnikih smo brali, da je dostavnina za navadna pisma na deželi z novim letom odpravljena. To je tudi v našem kraju veljalo do 15. januarja, a od tedaj moramo od pisem in tudi razglednic plačevati po 10 v. Kdo je to ukrenil, ali poštno ravnateljstvo ali gospod poštar sam? Želimo odgovora. — Z novim letom smo tudi mi kmečki posestniki dobili povelje, da moramo naznanjati mesovnemu ogledniku vsako žival, ki jo zakoljemo za domačo porabo. Oglednik mora žival pregledati in dati dovoljenje. Kdor bi tega ne storil, plačal bi 10 kron kazni. Z ozirom na mogoče živinske bolezni bi temu ne ugovarjali, toda izvršuje naj se ukaz, kakor je potrebno. Oglednik je večkrat mož, ki pozna le kuhano meso. Dalje pa ta oglednik ne hodi živino ogledavat, ampak le na svojem domu podpiše listek in zahteva 40 v za svoj podpis. S tem se naredba gotovo ne izvršuje. Ali naj torej odpravijo plačilo ali pa naj oglednik izvršuje svojo dolžnost.

Predsednik jugoslovanske akademije je zopet g. Jos. Torbar, katerega izvolitev je cesar potrdil.

Zgubljen denar. Posestnik J. Fabjan iz Mirne peči je, kakor trdi, dne 5. t. m. na semnju v Novem mestu ali pa domov grede zgubil usnjato listnico, v kateri je bil 1 stotak, 3 desetaki in 20 petakov.

V bolnici usmiljenih bratov v Kandiji je bilo v minolem mesecu 179 bolnikov. Od teh je bilo 91 ozdravljenih, 15 zboljšanih, 1 je umrl. Koncem meseca jih je še ostalo v oskrbi 69.

Električno razsvetljavo v Novem mestu namerava napraviti gosp. Fr. Seidl, lastnik mestnega mlina, ako dobi dovolj odjemalcev.

Na strokovni šoli v Idriji bodo v bodoče glavne počitnice od 1. do konca julija.

Srečolov je fin. ministerstvo dovolilo gasilnemu društvu na Breznici.

Divjega mrjasca, ki je tehtal 150 kg. so ubili v Kraljevcu. Prišel je iz Štajerske ter preplaval Sotlo.

Prijatelj Burov. V Mariboru sta z velikim zanimanjem zasledovala razvoj angleško-burske vojske gimnazijca Fr. Kokolj in Anton Kakerš. Pokupila sta nešteto zemljevidov o bojnem polju. Te dni sta zemljevide zapokala v kovčke ter pobegnili — mej Bure.

Veselica poštne in brzojavne službenice. Poštne in brzojavne službenice v Ljubljani priredijo dne 23. t. m. na starem strelišču plesno veselico z sodelovanjem vojaške godbe c. in kr. pešpolka štev. 27, pri koji se bode med drugim vršila tudi šaljiva pošta. Ustopnina 2 kroni, ena dama prosta, vsaka druga dama 1 krono. Čisti dohodek je namenjen podpornemu zakladu tukajšnje društvene skupine teh službenic. Začetek ob 8. uri zvečer. Maskam vstop ni dovoljen.

Umrl je oče režiserja slov. gledališča Rudolfa Inemanna.

Socijalni demokrati v Šiški si žele po »Schulvereinski« šoli. Prvi agitatorji za to so nekateri železničarji. »Schulverein« je z veseljem pripravljen postaviti svoj kanon pred Ljubljano.

Nesreča na dolenski železnici. Danes je skočil pred dolenskim kolodvorom iz tira stroj dolenskega vlaka, ki prihaja na južni kolodvor ob 8. uri zjutraj. Tudi nekaj voz je skočilo iz tira ter sta se razbila dva voza. Ljudje se niso poškodovali. Od Rudolfovega kolodvora je morala priti pomoč, da so vlak spravili v red.

Osebnosti dohodarine je minolo leto država prejela 1.779.219 gld., to je 3-8 milijonov več ko v prejšnjem letu.

Papirnatih goldinarjev je bilo do konca minolega leta zamenjanih 57.883.361, v prometu jih je ostalo 671.978, ki pa nimajo nobene veljave več.

Nova gosta v begunjski kaznilnici. Včeraj ste bili v Gradcu obsojeni Pavlina Kraupa na šest let težke ječe in njena hči Lojzika na dve in pol leti zapora, ker sta ogoljufali ljudi za 42.000 gld. Tekom dni bode odpeljani v Begunje na Gorenjskem.

Tatica iz Ljubljane. Sodišče v Trstu je obsodilo Ljubljanko 16letno Marijo

tatvine. Istega dne je bil v Trstu obsojen 27letni dninar Ivan Kristan iz Postojne na pet mesecev težke ječe radi hudodelstva javnega nasilstva.

Narodnostne razmere v Gradcu. Avstrijski Šlezijci imajo v Gradcu svoje posebno društvo, v katerem goje šlezijški dialekt. Zakaj se pa tako hudujejo Graščani nad Slovenci v Gradcu, če ti hočejo gojiti svoj pisni jezik? Slovenski pisni jezik bo pač v Avstriji smel uživati toliko pravice v javnosti, kolikor šlezijška, ne baš lepa dijalektna nemščina!

Frankovanje v inozemstvo namenjenih pisem. Dasi so bile nove določbe glede poštnih taks, katere so se uveljavile počeni s 1. januarjem t. l. v vseh lokalnih časopisih priobčene, frankuje se še vedno znatna množina v inozemstvo namenjenih pisem z 20 stotinkami ter morajo vsled tega prejemniki plačevati pri prejemu teh pošiljatev predpisano globo. Občinstvo se toraj opozarja, da znaša poštnina za v inozemstvo namenjena pisma 25 v. V tem pogledu obstoji samo glede Nemčije, Srbije in Črnogore izjema ter veljajo v teh relacijah za pisma sledeče pristojbine: za Nemčijo 10 v. do 15 gr., 20 v. od 15 do 250 gr., za Srbijo 15 vin. za vsake 15 gr., za Črnogoro 10 v. za vsake 15 gr.

Ob svojo knjižico poštnohраниlišno je meseca decembra prišlo 125 vložnikov, izmed njih jih je šestero, ki imajo knjižico z besedilom tudi slovenskim. Jedno tako knjižico je izdala pošta Škofljica pri Ljubljani, velja 12 gld. 15 kr., drugo Sveti Peter v Savinjski dolini, vredna je 100 gld., tretjo je vložnik dobil v Lukovici in velja 8 gld. 30 kr., štrto izdala je pošta v Mozirji, velja 5 gld. 78 kr., peto v Ptuj, vredna je 1 gld., šesto v Kotljah vredno 50 kr. — Pravico do nove knjižice so vložniki dobili dne 11., oziroma 15., 22., 11., 20., 11. januarja letos, samo nemško besedilo ima po jedna knjižica, izdana v Ljutomeru (20 gld. 93 kr.), v Mariboru (15 gld. 50 kr.), v Kotljah (50 kr.)

Otroci — berači. Zadnji čas so zopet pričeli pošiljati nekateri brezvestni starši otroke po hišah beračiti. Vedno nadležnejši so ti otroci-berači. Po gostilnah usiljujejo gostom tudi cvetke za »dva solda«. Proti takemu otročjemu beračenju je sicer naredba, ali policija ne more imeti povsod rok, ker so ti berači zelo premeteni. Dobro bi bilo, da ljudje mlade berače vprašajo po imenu in stanovanju in potem oboje naznanijo mestni policiji.

Naslednik dr. Luegerja. Židovski zastopnik v dunajskem občinskem svetu je na nekem shodu izjavil, da so dunajski kršč. socialci v okraju Mariabühl radi tega postavili dr. Pattajja kot kandidata, ker je dr. Pattaj določen za naslednika dr. Luegerja, ki je baje bolan in namerava odstopiti od županske časti. To so pač samo židovske želje.

Poljedelski kurs. Rektorat višje poljedelske šole na Dunaju naznanja, da bode ondi otvoril 19. t. m. poučni kurs za praktične kmetovalce. Kurs bode trajal do 24. t. m. Oglasila sprejema rektorat do 18. februarja.

Avstro-ogerska banka izplača za drugi semester 1899 na vsako delnico 72 K dividende.

Kaj nemški oficirji mislijo o misijonarjih. Znano je, da Nemci v svoji državi preganjajo redovnike. Jezuite so izgnali iz vse Nemčije. Taiste redovnike pa podpirajo na Kitajskem, ker mislijo: Misijonarji naj se le trudijo in Kitajce pokristjanjujejo. Za njimi bodo prišli nemški trgovci, katerih doslej Kitajci še ne puste v svoje kraje, za trgovci pa pošljemo vojake, da bo Kitajska nemška kolonija. Pruski vpo-kojeni častnik Schumacher je prošlo nedeljo v Gradcu predaval štajerskim obrtnikom o namerah nemške države na Kitajskem. Pri tem se je pa hudoval nad misijonarji. Rekel je, da misijonarji ne poznajo svoje dolžnosti in namestu da bi služili nemški trgovini, razširjajo samo krščanstvo. Zato da nemška politika nima ugodnih uspehov na Kitajskem. Ti Nemci za zares nenasitni in brezobzirni. Pri vsem mislijo le na politiko in na razširjenje svojega upliva. Ka-

hovim sebičnim namenom, naj se pruski oficirji še tako kregajo nad njo.

Poljaki v Poznanju. V Poznanju so iz službe odpušteni vsi oglede mesa, ki imajo poljska imena. Morda Nemci še biki in krave ponemčijo!

Srbski kralj Aleksander je nedavno povabil v konak poslanca. Med drugimi je nagovoril poslanca mesta Kragujevca, Ilijo Radovića rekoč: »Kako si se, Ilija, predrznil čestitati Avakumoviću in Ribarcu, ko sta se sprijaznila, ko veš, da ne trpim političnih strank«. Radović se v zadregi nekaj izgovarja, a kralj udari z nogo ob tla ter reče: »Jaz ne trpim takih ljudi, ki brez moje vednosti hujskajo narod. Tu ni za te mesta. Odstrani se!«. Poslanec se pokloni in odide. Na to se kralj obrne proti ostalim: »Jaz zahtevam od Vas brezpogojno pokorščino in ne trpim, da delate po svoji glavi«. Kralj jim obrne hrbet ter odide.

Dr. Altum je 1. t. m. umrl v Eberswalde pri Berlinu. Pokojnik je bil rojen leta 1824 v Münsteru, leta 1849 je bil posvečen v duhovnika ter se je z vso marljivostjo začel učiti naravoslovja. Leta 1857 je bil v Berlinu promoviran doktorjem modroslovja in dobil učiteljsko mesto v svojem rojstvenem kraju. Hitro je zaslovel kot učenjak v naravoslovju po svojih strokovnih spisih v zborniku »Natur und Offenbarung«. Leta 1863 je kot vikarij pri stolnici prevzel uredništvo imenovanega lista. Šest let pozneje ga je pruska vlada poklicala za profesorja na gozdarsko akademijo v Eberswalde, kjer je deloval nad 30 let in bil dika tej visoki šoli. Altumovo ime je sploh znano mej učenjaki. Najbolj je zaslovel s svojo krasno pisano knjigo »Der Vogel und sein Leben«, ki je izšla v mnogih izdajah in bila prevedena v več jezikov.

Angelj varuh. Zakonska Knap sta se peljala s svojim poldrugo leto starim otrokom iz Brezic v Isl. V takozvanem Burgstall-Tunell se je otrok naslonil na vrata železniškega voza ter je padel iz voza. Vlak je odpihal dalje. Otrokovi starši so bili v strašnem obupu, a na prihodnji postaji so sprejeli veselo vest, da je železniški čuvaj našel otroka popolnoma nepoškodovanega na progi.

Profesor dr. Schell je, kakor znano, v svojih knjigah zakrivil take zmote, da jih je dotična (index) kongregacija obsodila in knjige prepovedala. Londonski list »Catholic Times« pa sedaj poroča, da je na povelje svetega očeta kongregacija navedla vse posamezne zmote in jih doposlala Schellu, da jih popravi. To je nekaj izrednega, ker doslej je po navadi kongregacija le knjige prepovedala, ne da bi naštel dotične krive nauke. Sicer pa se Schellove zmote tičejo le vednostnih vprašanj. Ta dogodek kaže, da cerkev ostro obsodi zmoto, a je pravična in prizanesljiva nasproti onim, ki zmote priznajo.

Slika italijanske inteligence. Peter Pascarella, bivajoč v Caserti v Italiji, je nekega dne v jezi zgrabil svojega lastnega otroka in ga treščil skozi okno na cesto. Otrok, ki očetu ni storil družega žalega, kakor da je — jokaj, je seveda takoj mrtev obležal. Toda zdaj pride zanimivo. Ker so pozvali takoj zdravnika Nuzzi-ja, da si ogleda hudodelstvo, je uzorni zdravnik res konstatiral smrt otroka, toda lepi dohtar je izdal spričevalo, da je otrok umrl — naravne smrti. Po mestu se je pa mej tem že raznesla vest o hudodelstvu Pascarella in sodnijska oblast je uvedla preiskavo. Na tej preiskavi je bilo dokazano, da je zdravnik dr. Nuzzi, podkupljen po morilcu, izdal tako izpričevalo, da otme tega nasledkov. Sodišče je potegnilo v zapor vse v to zadevo zapletene osebe: očeta, mater, deklo in pa famoznega dohtarja Nuzzi-ja z njegovim plačanim spričevalom vred.

Lovska. V nekem časniku čitam: V Šlesviku je neki kmet nakrat v železno past ujel lisico za prednje in zajca za zadnje noge. Kako je bilo to mogoče? Lisica je skoro gotovo tekla za zajcem in oba sta ob enem pala v past.

Narodno gospodarstvo.

Kako so države obremenjene z davki in colnino?

Statistik Maks pl. Heckel je proučil

Iz nje izprevidimo, da so bile razne države, če seštejemo vse colnine in indirektno davke (na pijače, tobak, sol, sladkor, užgalice in druge), sledeče obremenjene: Nemčija 701 mil. mark, Avstrija 515 mil. mark, Ogerska 241 mil. mark, Francija 1337 mil. mark, Angleška 1119 mil. mark, Italija 485 mil. mark, Rusija 1195 mil. mark. Na glavo prebivalstva pride pri tem na Nemškem 13:40 mark, v Avstriji 21:57 mark, na Ogerskem 18:84 mark, na Francoskem 34:37 mark, na Angleškem 29:26 m., v Italiji 15:43 m., na Ruskem 12:69 m. Iz tega vidimo, da je indirektno najmanj obremenjeno rusko prebivalstvo, zatem nemško. Velika in čisto krivična pa je razlika med Avstrijo in Ogersko. Naše prebivalstvo je za jedno tretjino bolj prizadeto, nego ogersko. Pri tem pa še ni računani novi sladkorni davek, ki ga nosi zadnje leto naše prebivalstvo. Indirektni davki prizadenejo v prvi vrsti nižje slojeve, zato smemo reči, da je pri nas ubožno ljudstvo veliko bolj obremenjeno, nego ogersko. Vsaka država mora gledati na to, da varuje revnejše stanovne. Zato se mora ljudstvu prijazna finančna politika izogibati prevelikih indirektnih davkov. Zato pa moramo avstrijskim politikom klicati vedno zopet v spomin, da naj varujejo naše revne slojeve. Zakaj bi naši ljudje nosili toliko večja bremena, nego Ogrji?

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 8. febr. »N. W. Tagblatt« javlja, da se bode državni zbor sešel 19. t. m. Zboroval bo 4 do 6 tednov. Meseca marca bodo otvorjeni deželni zbori ter bodo zborovali skoro gotovo do velike noči. Po veliki noči se bode nadaljevalo zasedanje državnega zbora. Jezikovni zakon vlada bode odkazan permanentnemu odseku za rešitev jezikovnega vprašanja. Ministerstvo namerava stopiti pred zbornico z dolgo vrsto gospodarskih predlogov. Mej prvimi bode predložen zbornici načrt zakona o zmanjšanju delavnega časa v premo-govnikih. Schönererijanci in nemška ljudska stranka bodo predlagali zatožbo Wittekovega ministerstva. Dalje pride še pred veliko nočjo na vrsto provizorično podaljšanje vojnega zakona za jedno leto, postava, s katero se pooblašča vlada preskrbeti si povišani kontingent novincev, volitve v delegacije, zakon, s katerim dobi vlada pravico najeti investicijsko posojilo, poskus novih kvot, pogajanj. Te zakone bode moral drž. zbor vladi rešiti, sicer zapoje zopet § 14.

Dunaj, 8. februarja. Konferenca čeških delegatov je izdala komunike, ki odločno zanika, da bi bile kake stvarne difference ali kak konflikt mej narodnimi češkimi poslanci in zastopniki konservativnega češkega veleposestva pri spravnih konferencah. Izjava čeških zapnikov bode odslej vedno skupna. Prve izjave dr. Engel ni mogel izraziti tudi v imenu čeških veleposestnikov, ker ni mogel ob pravem času dobiti pritrdila njihovega kluba.

Praga, 8. februarja. Saški premogarji bodo tudi stopili v štrajk, ako podjetniki saških premogovnikov ne ustavijo izvoza premoga na Češko.

Praga, 8. februarja. Dr. Srb se je odločil prevzeti izvolitev praškim županom. K večerajšnji seji mladočeški odborniki niso došli.

Bombay, 8. februarja. Včeraj je umrlo za kugo 408 oseb, doslej najvišje število jeden dan umrlih je znašalo 392 oseb. Poleg tega razsajajo še druge kužne bolezni.

Vojska v Južni Afriki.

Doba resnega dela je napočila, tako je izjavil, kot smo že omenili, v nagovoru na svojo armado general Brabant, iz današnjih angl. poročil pa je razvidno, da se s to izjavo strinjajo vsi angleški generali. General Buller je, kakor sedaj vojni urad sam potrjuje, res prekoračil Tugelo, general Kelly-Kenny se pripravlja na večjo akcijo ob južno-oranjski meji, general Macdonald je došel 6.

Koodoos, od koder obvladuje cesti iz Kimberleya do Hopetown in Douglas, kjer bo skušal onemogočiti združenje dveh močnih burskih oddelkov, vrhovna poveljnika Roberts in Kitchener sta se pa podala iz Kapstadta na bojišče; na katero, sedaj še ne marajo povedati. Vse to toraj kaže, da nameravajo Angleži resno pričeti z delom in brzkone na raznih straneh ob enem napasti nasprotnika. V vojnem načrtu je pred vsem osvobodjenje mest Ladysmith, Kimberley in Mafeking, potem pa na dveh ali treh krajih prodirati v sovražnikovo zemljo. Načrt Robertsov seveda ni napačen, a brzkone ni izvršljiv, ker manjka Angležem potrebnih močij. Večji del angleške armade je nespособen za vsako akcijo, ker se ne more gibati, novih pa še ni na razpolago in jih tudi ne bo še tako naglo. Govori se, da je Bullerjeva operacija pri Ladysmithu samo navidezna in da hoče s tem zvabiti čim največ Burov v Natal ter pripraviti pot ostalima armadama. Mogoče je ta vest resnična, a prepričani smemo biti, da so i Buri poučeni o vseh angleških nakanah.

London, 8. febr. Lord Roberts in Kitchener sta odpotovala iz Kapstadta. Reuterjev urad dostavlja temu poročilu, da je gotovo cenzurirano, ker je brez datuma in ne pove, kam sta se generala podala.

London, 8. februar. Roberts naznanja, da se početkom marca poda v Bloemfontein.

London, 8. febr. Vojni urad potrjuje, da je general Buller 5. t. m. prekoračil Tugelo in je na potu proti Ladysmithu.

London, 8. februar. Poročevalec »Daily News« pravi, da imajo Buri 80.000 mož brez holandskih prstovoljcev. Pri Kimberleyu in Spitzfonteinu jih je 25.000, blizu toliko pri Stornbergu, Colesbergu in v Natalu. — Generali Methuen, French, Kelly-Kenny in Gatacre se nameravajo združiti. Poslednjega so Buri včeraj napadli.

Durban, 8. februar. Iz Ladysmitha poročajo 5. t. m., da so jeli Buri zjutraj ob petih z vso silo streljati na mesto.

Laurenco-Marquez, 8. februar. Iz burskega tabora došlo poročilo javlja, da so angleške čete 5. t. m. pod varstvom silnega streljanja iz topov na dveh krajih prekoračile Tugelo. Kakor se čuje, so jih Buri povsodi pognali nazaj. Streljanje se je včeraj zopet pričelo.

London, 8. februar. Iz Sterkstroma poročajo 5. t. m.: Roberts je izdal proklamacijo, v kateri pozivlja transvalske in oranjske Bure, naj puste vso stvar v miru (!), ter jim obljubuje prijazen vsprejem od strani Angležev. Vstašem se svetuje, naj se takoj udajo, da ne bodo ujeti, ker sicer bi se z njimi drugače postopalo nego z Buri.

London, 8. febr. Večerni listi objavljajo brzojavko iz Sterkstroma 7. t. m., v kateri se glasi, da so burske predstraže napadle na raznih krajih. Boj se nadaljuje. Vse pričakuje važnih poročil. Vojna oblastva ničesar ne izdajo.

London, 8. febr. »Standard« poročajo iz Koppjesdama 5. t. m.: General Macdonald je došel včeraj z brigado Holandcev, z jedno baterijo in polkom lancierjev iz tabora pri Modder-Riveru do gore Koodoos pri Koppjesdamu, od koder se lahko obvladuje ceste iz Kimberleya v Hopetown in Douglas. Došel je ravno pravi trenutek, da more preprečiti združenje dveh močnih burskih oddelkov. Zasedel je oba bregova reke Modder. Mej predstražama je že prišlo do boja.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

„Kaj?“ pravi don Rodrigo, „mi pijemo na zdravje grofa-vojvode. Ali hočete, da mislimo, da držite z navarrini?“

Tako so se tedaj zvali zaničljivo Francozi po knezih navarskih, ki so jim jeli

Na tako rotnje se je moralo piti. Vsi gostje začno kriče hvaliti vino razven do-ktorja, kateri je pa s povzdignjeno glavo, nepremičnimi očmi in stisnjenimi ustnicami več povedal kakor bi bil mogel izraziti z besedami.

„Kako se vam zdi, e, doktor?“ vpraša don Rodrigo.

Le-ta izvleče iz kupe svoj nos, ki je bil bolj rudeč in svetel nego vino. Z emfatičnim poudarkom na vsakem zlogu odgo- vori: „Jaz pravim, izrečem in menim, da je to vino Olivares mej vini; censui et in eam ivi sententiam, da take tekočine ni nič več v vseh dvaindvajsetih kraljestvih našega kra- lja, katerega Bog ohrani. Izjavljam in pro- glašam za resnico, da pojedine presvetlega don Rodriga prekosé gostije Helijogabalove in da je draginja za večne čase pregnana in iztirana iz te palače, kjer kraljuje in gos- poduje razkošje.“

„Dobro povedal, izborni govoril!“ kriči jednoglasno cela družba. Toda beseda „dra- ginja“, katero je doktor slučajno znil, obr- nila je namah vseh pozornost na ta žalosten predmet in vsi jamejo govoriti o draginji. Tu so se vsaj v glavnih točkah vsi zlagali, a hrup je bil še večji, kakor če bi bili raznega mnenja. Govorili so vsi na jeden- krat. „Saj ni draginje“, reče eden, „samo prekupci...“

„In peki,“ pravi drugi, „ki skrivajo žito. Na vislice ž njimi!“

„Dà na vislice, brez usmiljenja!“

„Po sodnem potu“, kriči sodnik.

„Kaj še!“ kriči najhuje grof Attilio, „preki- sod! Tri ali štiri ali pet ali šest jih zgra- bite, najbolj bogate in največje malopridneže ter jih obesite!“

„Vzgledi, vzgledi! Brez vzgledov se ne dá nič storiti.“

„Na vislice! Obesite jih! In precej bo na vseh straneh dovolj žita!“

Kdor je že poslušal na sejmu poulične godce, kako mej posameznimi pesnimi ubira vsakdo svoje godalo in je pustil doneti na vse pretege, da v hrupu drugih more na- tanko ločiti svoje glasove: ta si lahko misli, kakšen je bil hrup teh pogovorov, če jih smemo tako imenovati. Pilo in nalivalo se je tisto vino. Poveljevanje vina in narodno- gospodarske modrosti so se v hrupu vrstile druga za drugo; besedi, ki ste se najbolj glasno slišali, ste bili, ambrozija in vislice.

Don Rodrigo pa je mej tem pogledaval meniha, ki je jedini molčal. Sedel je vedno nepremično, dal ni od sebe znamenja nepo- trpežljivosti ali naglice, iz njegovega vedenja se ni moglo sklepati, da čaka. Videlo se mu je, da ne bo šel, predno ne bode uslišan. Odslovil bi ga bil rad in se ognil razgo- voru don Rodrigo; toda da bi odslovil ka- pucina, predno bi čul njegovo željo, ni bilo po pravilih njegove politike. Ker se tedaj ni mogel ogniti sitnosti, sklenil je, takoj govoriti ž njim in se ga znebiti. Vzdigne se od mize, ž njim pa vsa od vina razvneti družba, ki pa ne pretrga hrupa. Nato se oprosti gostom, stopi spoštljivo k menihu, ki se je dvignil ž njim, mu reče: „Jaz sem vam na uslugo“, ter ga pelje v drugo so- bano.

(Dalje prih.)

„Hennebergova svila“

— le pristna, ako se dobi direktno od mene — črna, bela in barvena od 45 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakemu franko in carine prosto na dom. Vzorci z obratno pošto. 1 11 11—3

G. Henneberg, tovarne za svilo,
(e. in kr. dvorni založnik) v Carihu.

Cena žitu na dunajski borzi dné 7. februarija 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . gl.	7 86	do gl.	7 87
„ „ maj-juni „	7 96	„ „	7 97
„ „ jesen . . .	8 03	„ „	8 04
Rž za pomlad . .	6 76	„ „	6 77
„ „ jesen . . .	6 83	„ „	6 84
Tursica za maj-juni	5 25	„ „	5 26
Oves za pomlad . .	5 34	„ „	5 35
„ „ maj-juni . .	—	„ „	—

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
7.	9. zveč.	727.5	4.0	sf. jug	oblačno	
8.	7. zjut.	729.7	-0.5	sl. jzah.	oblačno	1.4
	2. popol.	730.0	4.2	sl. jug	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 4.7, normale: -1.0°.

DOM IN SVET.

Vsebinska 3. zvezka 1900:

O lepoti. (Spisal dr. Fr. L. — Dalje. — Spominom. I. II. (Zložila Ljudmila) — Pe- ričniku. (Zložil Narjan Pretko.) — Za narod. (Povest. — Spisal Mirovič. Dalje.) — Usli- šana. (Novela. — Spisala Pavlina Pakkova. — Konec.) — Šmarnic nikar! (Slika iz življenja. Spisal F. S. Finžgar) — Kužne bolezni po nazorih sedanjih znanosti. (Spisal dr. Simon Subic.) — Književnost. — Glasba. — Časopis. Razne stvari. — Na platnicah: Pogovori. (Dalje.) Dopis iz Kalifornije. — Slike: Madonna. (Sikal A. Correggio.) — Jutranji slavošpev. (Risal Iv. Vavpotič) — Fontana Trevi v Rimu. — Spomenik Barage v Dob- niču (Fot. dr. Fr. L.) — Razvaline cerkve sv. Trojice pri Trnju. (Risal M. S.).

Izvežbana svitlolikarica vsakovrstnega perila

priporoča se p. n. občinstvu. 99 3—1

Konjušne ulice šte. 1,
II. nadstropje (Trnovo).

— Najnižje cene. —

Kdor želi pristnega tropinovca, slivo- vica, ali tudi pristne, dobre, že pretočene rebule,

vse po nizki ceni. blagovoli naj se oglasiti do Štefana Hlede, posestnika, v of. Florijanu pri Gorici. 103 1—1

Pravo dalmatinsko vino

belo, črno in šiler iz lastne ladje razpo- šiljam v vsaki množini proti povzetju ali naprej poslanem denarju.

Posoda se jemlje v račun a vzame se nazaj franko za isto ceno.

M. Udina

v Reki (Fiume).

93 3—2

Dunajska filialka Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred- nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I. Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 8. februarija.

Skupni državni dolg v notah	99.90
Skupni državni dolg v srebru	99.85
Avstrijska zlata renta 4%	99.20
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99.50
Ogerska zlata renta 4%	98.90
Ogerska krona renta 4%, 200	94.25
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	127.60
Kreditne delnice, 160 gld.	237.95
London vista	242.20
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118.10

20 mark	23.62
20 frankov (napoleonov)	19.24
Italijanski bankovci	89.80
C. kr. cekini	11.38

Dné 7. februarija.

3-2% državne srečke 1. 1863, 250 gld.	161.—
5% državne srečke 1. 1860, 100 gld.	158.25
Državne srečke 1. 1864, 100 gld.	200.50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97.20
Tisime srečke 4%, 100 gld.	141.—
Dunavske vravnave srečke 5%	257.50

Dunavsko vravnavo posojilo 1. 1878	107.50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96.10
Priporočne obveznice državne železnice	87.60
„ „ južne železnice 3%	70.—
„ „ južne železnice 5%	101.—
„ „ dolenskih železnice 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gld.	396.—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	340.—
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gld.	42.50
Ogerskega „ „ 5 „	22.30
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13.60
Rudolfove srečke, 10 gld.	59.—

Salmove srečke, 40 gld.	173.50
St. Genois srečke, 40 gld.	176.—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178.—
Ljubljanske srečke	49.—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	124.—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	297.25
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	77.—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	24.50
Splošna avstrijska stavbinska družba	98.75
Montanska družba avstr. plan.	271.75
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	302.—
Papirnih rubljev 100	255.—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zbiranju, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zbiranje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosuge kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

104 1—1

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec pre-
sunljivo vest, da je naš ljubljani soprog, oziroma oče, stari oče, brat, stric, tast in
svak, gospod

Francišek Bahovec,
meščan, posestnik in bivši trgovec,

po volji Vsemogočnega, dné 7. svečana ob 5 uri zjutraj po dolgi, mučni bolezni,
previden s sy. zakramenti za umirajoče, v 71. letu svoje dobe mirno v Gospodu
zaspal.

Zemski ostanki predragega pokojnika se bodo v petek, dné 9 svečana,
ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Florijanske ulice št. 23, prenesli na poko-
pališče k sv. Krištofu ter položili v rodbinsko rakev.

Svete maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Jakoba.

Rajniki se priporoča blagemu spominu.

V Ljubljani, dné 7. svečana 1900.

Žalujoči ostali.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice

Rapidol je izvrstno sredstvo za ličenje
sobnih tal. Isto odstranja in
preprečuje lepljivost lišenih desk. Edina pro-
daja za Kranjsko pri tvrdki BRATA EBERL v
Ljubljani, Frančiškanske ulice. 228 1 12-13
Vnanja naročila proti povzetju.

Národna jed

postati morajo testenine iz prve kranjske tovarne testenin Znidaršič & Valenčič v
Ilirski Bistrici po njih izbornem okusu, obilnej redilnosti, nizki ceni in jednostavnem pripravljanju.
Zahtevajte jih po vseh prodajalnicah jestvin. 954 10

Naznanilo.

Slav. občinstvu in p. n. trgovcem vljudo naznanjam, da sem ustanovil in otvoril
čisto na novo veliko tvorniško podjetje pod firmo

**I. slovenska mehanično-avtomatična
tvornica tkanin in pletenin
Dragotin Hribar**

Ljubljana, Tržaška cesta št. 57.

Ta tvornica opremljena je z najnovejšimi stroji na roko in gonilno električno silo,
tako da mi je moč že letos izdelati najmanj 15.000 do 20.000 tucatov vsakojakih
nogavice od priprostitih do najfinjših za gospe in gospode, otroke itd.
Izdelujem pa tudi vse druge izdelke iz volne in bombaževine, in sicer: jopiče,
obleke za otroke, rute za glavo in za ogrinjati, rokavice, štučke, telov-
nike za gospode, kakor tudi vse potrebščine za gospode bicikliste.

Tvornica postavljena je na stališče, da lahko konkurira z vsemi češkimi, kakor tudi
saksonskimi tvornicami bodi glede izdelka, kakor tudi cene.

Priporočam se gospodom trgovcem za obila naročila in zagotavljam, da bodo postre-
ženi v vsakem oziru najpoštenje.

76 3—2

Dragotin Hribar.

NB. Gospode trgovce prosim, da pri letošnjem naročevanju jemljejo ozir na gorenje
obvestilo in, ker potovalec z vzorci ne more biti kratki povsod, počakajo, da jih obišče. Ako
kdo želi kak poseben vzorec, prosim se, da ga vpošlje, napravi se takoj protizvorec s ceno;
naročiti pa se mora najmanj 10 tucatov.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zbiranju, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zbiranje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba
„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosuge kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.